

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod. maks. kods: LV40008020804
Nor. kods LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

25.06.2015. Nr. 0620151771/A1344

Uz 01.06.2015. Nr. 1-3.5.4.1/248

Valsts kontrolei

*Par atzinuma sniegšanu par likumprojektiem
"Grozījumi Valsts kontroles likumā" un "Grozījumi
Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas
izšķērdēšanas novēršanas likumā"*

Latvijas Pašvaldību savienība ir izskatījusi Valsts kontroles izstrādātos likumprojektus "Grozījumi Valsts kontroles likumā" un "Grozījumi Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā" un izsaka šādus iebildumus:

1. Saskaņā ar Valsts kontroles likuma 1. panta pirmo daļu Valsts kontrole ir neatkarīga koleģiāla augstākā revīzijas (audita) iestāde Latvijas Republikā, savukārt Valsts kontroles likuma 2. panta otrajā daļā noteikts, ka Valsts kontroles darbības mērķis ir noskaidrot, vai rīcība ar publiskas personas līdzekļiem ir tiesiska, pareiza, ekonomiska un efektīva, kā arī sniegt rekomendācijas atklāto trūkumu novēršanai. No minētā izriet, ka Valsts kontroles galvenais uzdevums ir veikt izvērtējumu un sniegt rekomendācijas. Valsts kontrole nav izmeklēšanas iestāde, kurai būtu tiesības izvērtēt, vai konstatētās nepilnības satur nodarījumu, par kuru būtu piemērojama noteikta veida atbildība, vērtēt subjektu vainas pakāpi un cēloņsakarības. Likumprojekts paredz Valsts kontroles kompetences paplašināšanu. Latvijas Pašvaldību savienības ieskatā likumprojektā, paredzot Valsts kontroles kompetences paplašināšanu, nav ietverti mehānismi, kas garantē konstatēto iespējamo pārkāpumu objektīvu izmeklēšanu – iespējamā pārkāpuma sastāva un apstākļu noskaidrošanu, pārkāpumā vainojamās personas noskaidrošanu, individuālās vainas izvērtēšanu, cēloņsakarības konstatēšanu. Turklāt Valsts kontroles konstatējumi nereti formulēti iespējamības formā, kas nevar būt par pamatu sankciju piemērošanai bez objektīvas papildu izmeklēšanas.

2. Likumprojektā paredzēta Valsts kontroles kompetences paplašināšana, paredzot tai tiesības piemērot atbildību par revīzijās

konstatētajiem pārkāpumiem. Nedz no likumprojekta, nedz arī no likumprojektam pievienotās anotācijas nav saprotams, par kāda veida juridisko atbildību likumprojektā ir runa un kādā procesā tā tiks piemērota. Saskaņā ar juridiskās atbildības dalījumu kriminālatbildība piemērojama saskaņā ar Krimināllikumu un Kriminālprocesa likumu un to veic ar likumu īpaši pilnvarotas tiesībaizsardzības iestādes, administratīvo atbildību piemēro saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu un citiem normatīvajiem aktiem, kas paredz administratīvo atbildību, un to piemēro likumā paredzētās institūcijas, disciplināro atbildību piemēro saskaņā ar Darba likumu, Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likumu un citiem normatīvajiem aktiem, kas paredz disciplinārās atbildības regulējumu atsevišķām nodarbināto kategorijām, un to piemēro iestādē (augstākā iestādē), savukārt civiltiesiskā atbildība izriet no Civillikuma. Likumprojekts nekonkretizē juridisko atbildību, bet runā par atbildību kā tādu, līdz ar to nav saprotams, tieši kāda veida atbildību likumprojekta autori ir domājuši. Latvijas Pašvaldību savienības ieskatā, lai piemērotu noteikta veida atbildību, vispirms pienācīgā veidā ir jākonstatē pārkāpums un tas jāpierāda, un tikai pēc tam var lemt par atbildības piemērošanu konkrētām personām, pretējā gadījumā pastāv risks, ka tiek pārkāpts nevainīguma prezumpcijas princips.

3. Likumprojekts nosaka, ka Valsts kontroles padome, izvērtējusi nelikumīgo rīcību ar finanšu līdzekļiem vai mantu, pieņem lēmumu aizliegt piešķirt un izmaksāt naudas balvas, prēmijas vai piemaksas par personisko darba ieguldījumu un darba kvalitāti revidējamās vienības amatpersonām un darbiniekiem, kuri nodrošina revidējamās vienības administratīvo vadību, grāmatvedību, juridisko analīzi vai apgādi (iepirkšanu). Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 17. panta otrās daļas 1. punktu iestādes vadītājs pārvalda iestādes finanšu, personāla un citus resursus (šis likuma pants saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 30. panta otro daļu attiecināms arī uz pastarpināto pārvaldi). Ar minēto likumprojekta normu tiek ierobežots iestādes vadītāja Valsts pārvaldes iekārtas likuma 17. panta otrās daļas 1. punktā noteiktais pienākums pārvaldīt savas iestādes resursus. Arī šajā gadījumā nav saprotams, kādā procesā tiks izvērtēts pārkāpums, noteikta konkrētā nodarbinātā vainas pakāpe, kā arī lemts par ierobežojumu noteikšanas ilgumu. Šādu tiesību piešķiršana ierobežos iestādes vadītāja iespējas piemērot disciplinārsodu konkrētajām personām, jo tiks pārkāpts dubultās sodīšanas aizliegums. Uzskatām par nepieļaujamu neskaidrā procesā ļaut revīzijas iestādei iejaukties iestādes personāla resursu pārvaldībā, kā arī noteikt šī lēmuma ierobežotas pārsūdzības iespējas.

Tāpat likumprojekts paredz, ka revīzijas ziņojuma pārsūdzība tiesā neaptur tā darbību. Tas nozīmē, ka, neskatoties uz tiesas procesu, Valsts kontrole teorētiski varēs pieņemt šo lēmumu par aizliegumu pašvaldībai piešķirt un izmaksāt darbiniekam (amatpersonai) naudas balvas, prēmijas vai piemaksas. Tomēr jāņem vērā, ka tajā pašā laikā tiesa privātpersonas sūdzības rezultātā revīzijas ziņojumā noteikto var atcelt. Likumprojektā nav sniegts risinājums gadījumiem, kad pašvaldība būs jau piemērojusi Valsts kontroles

noteikto aizliegumu pret darbinieku, liedzot viņam piemaksas, bet tiesas nolēmuma rezultātā tiesiskais pamats šim ierobežojumam būs atcelts.

Lai arī likumprojektā ir noteikts, ka Valsts kontroles padomes lēmums par aizliegumu piešķirt un izmaksāt naudas balvas, prēmijas vai piemaksas par personisko darba ieguldījumu ir administratīvais akts, no likumprojekta satura izriet, ka lēmumam pēc savas juridiskās dabas nepiemīt uz āru vērsts spēks, kas ir administratīvā akta obligātā pazīme. Lēmums pēc būtības būs saistošs vienīgi iestādei, kurai tas ir jāpiemēro. Līdz ar to apšaubāmas ir darbinieka (amatpersonas) iespējas vispār šo lēmumu kā administratīvo aktu pārsūdzēt tiesā saskaņā ar likumprojekta 84. pantā noteikto. Privātpersona, visticamāk, vērsīsies pret savu darba devēju, kurš vistiešākajā veidā būs atbildīgs par neveiktajām izmaksām.

4. Tāpat likumprojektā tiek piedāvāts pagarināt Valsts kontroles atzinuma par saimnieciskā gada pārskatu iesniegšanu Saeimai no pārskata gadam sekojošā saimnieciskā gada 15. septembra uz 15. oktobri. Pagarinot šo termiņu, pašvaldība, uzsākot tekošā gada slēgšanu, tikai pēdējā brīdī uzzinās, ko Valsts kontroles skatījumā dara nepareizi, tādējādi liedzot pašvaldībai savlaicīgi novērst konstatētās nepilnības.

5. Nereti Valsts kontroles pārmetumi tās veiktajās revīzijās saistīti ar normatīvo aktu neviennozīmīgu interpretāciju. Likumprojekts nepiedāvā skaidru un pārskatāmu procedūru, kas liegtu normatīvo aktu neviennozīmīgas interpretācijas gadījumos objektīvi izvērtēt pārkāpuma esību.

6. Likumprojektā noteiktās Valsts kontroles padomes lēmumu pārsūdzības iespējas Administratīvajā apgabaltiesā ir pretrunā ar “tīro” tiesu instanču koncepciju.

7. Ar likumprojektu netiek atrisināts jautājums par to, cik ilgu laiku posmu var aptvert revidējamais periods. Piemēram, Valsts ieņēmumu dienests revidē un var uzlikt sodus trīs gadus pēc normatīvajos aktos noteiktā maksāšanas termiņa.

8. Likumprojektā neskaidra ir Valsts kontroles padomes locekļu atbildība par nelikumīgiem lēmumiem. Mulsinoša ir likumprojekta 85. panta piezīme, ka Valsts kontroles padomes locekļi, pieņemot lēmumus, atbildībā ir pielīdzināmi tiesnešiem. Vispārēji tiesnešu atbildību regulē Tiesnešu disciplinārās atbildības likums, kas pēc savas redakcijas nepavisam nav attiecināms uz Valsts kontroles padomes locekļiem.

9. Likumprojekta anotācijā minēts, ka piedāvātais risinājums neizslēdz kādas citas juridiskās atbildības piemērošanu, bet ir veidots kā papildu iespēja efektīvāk (operatīvāk, profesionālāk un lētāk) atgūt zaudējumus un samazināt tiesvedības izdevumus. Vēršam uzmanību, ka minētais apgalvojums nav pamatots ne ar kādiem aprēķiniem, turklāt likumprojekts paredz diezgan sarežģītu, neskaidru un paralēlu procesu atbildības piemērošanā. Ņemot vērā minēto, lūdzam pievienot finanšu aprēķinu, kas pamato likumprojekta anotācijā minēto.

10. Likumprojekta anotācijā minēts, ka kā vienu no problēmām ministrijas norādījušas praktiskās iespējas reālai piedziņai pret konkrēto

personu (piedziņas neiespējamība). Turpmākajā tekstā nav minēts, kādas tieši šīs problēmas ir un kā likumprojekts piedāvā tās risināt.

Priekšsēža p.i.

Mudīte Priede

29.06.2015. 9:00

1064

Gunta Kurme, Padomniece juridiskajos jautājumos

67508526, 26409895, gunta.kurme@lps.lv

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.